

Nu är det dags att restaurera en bedagad skönhet

Kulturaxeln får nytt liv

Efterföljare på kontinenten. Den är fortfarande märkvärdigt ståtlig – Kulturaxeln mellan vattentornet och Fisketorget - och präglar stadsbilden i Vänersborg. Men behoven förändrats och därför måste ett helhetsgrepp tas för att i framtiden lyfta Vänersborgs stadskärna och dess centrumhandel. Foto: Leif Gustavsson, LG Foto.

År 1834, efter den stora stadsbranden, anlades Kulturaxeln som brandgata, men i minst lika stor grad som paradrum. Ett paradrum som skulle manifestera Vänersborg som residents-, bildnings- och handelsstad.

- Vänersborg ville och vill inte vara en vanlig stad. Därför ska stadsrummet mellan Kungs- och Drottninggatan anpassas till 2000-talet, säger stadsarkitekt Magnus Wängblad.

Under många decennier var Kulturaxeln nävet i Vänersborgs stad, kantad av bankpalats, stadshus, polishus, stadens apotek och de allra förnämsta butikerna staden kunde uppbringa. Att flanera på Kulturaxeln var något märkvärdigt.

Men det har hänt mycket sedan 1834. Biltrafiken har ökat dramatiskt, fartygstrafiken och gästhandeln har flyttat och torghandeln minskat i betydelse. Kyrkans makt i samhället har förändrats, det ståtliga läroverket har rivits och en del tycker att Plantaget blivit för igenvuxet och mörkt. Busstrafikens knutpunkt har flyttats till Resecentrum. Nu planeras även Huvudnässkolan att rivas, vilket

” Nu är det dags att generera nytt kreativt liv i Kulturaxeln

skapar unika möjligheter att stärka centrum.

- Av flera goda anledningar är det dags att ta ett större grepp över Kulturaxeln nu, från vattentornet till Fisketorget. Från att ha varit stadens unika stolthet med efterföljare inte bara i Gävle utan långt ner i Centraleuropa, har det marginaliserats och förskjutits till att spela en sömnig parentes i skuggan av gågatemiljön. Nu är det dags att generera nytt kreativt liv i Kulturaxeln.

Konstnärer ska inspirera

Ett annat mycket gott skäl är projektet ”Ofentlig miljö som konstform” som sedan ett par år pågår bland Fyrbodals 14 kommuner. Huvudsyftet med projektet är att man ska etablera arbetssätt där konstnärliga kvaliteter finns med tidigt i planeringen av nya stadsmiljöer och förändring av redan befintliga. Vänersborg är först ut i Fyrbodals med denna tävling och satsning.

- Vänersborg valde att specialstudera just Kulturaxeln. Dels för Kulturaxeln i sig, men inte minst för att hela stadsrummet behöver förnyas. Vi ska lyfta hela Vänersborgs fina stadskulturmiljö. Det ska förhoppningsvis även stötta centrumhandeln, när upplevel-

leshopping håller på att bli allt viktigare begrepp.

Framtiden ska möta historien

En tävling har därför utlysts med öppen intresseanmälan för alla som uppfyller villkoren: tävlingsteam ska innehålla arkitekt, landskapsarkitekt och konstnär. Av alla dessa bidrag, har fyra prekvalificerats som nu ingår i sluttävlingen. I december ska förslagen ställas ut, juryn ska bedöma och en vinnare utses i början av 2011.

- Alla tävlingsteam har fått ett digert bakgrundsmaterial att förhålla sig till, liksom synpunkter från vänersborgarna. Syftet är att de ska kunna presentera en väl fungerande och spännande helhetslösning för en mötesplats och stadsrum som speglar Vänersborgs höga ambitioner som kulturstad. Som stadsarkitekt är jag mycket tacksam för att kommunens politiker avsatt medel och insett behovet av Kulturaxelns betydelse, säger Magnus som även är juryns ordförande.

Juryn kommer även att ha en politisk referensgrupp och en fastighetsgrupp, bestående av Svenska kyrkan, Statens Fastighetsverk och Forum Vänersborgs stad att rådfråga.

Vänersborg bäst i Sverige

I alla fall inom teckenspråksundervisning för hörande. Alla i branschen vallfärdar till Vänersborg för att lära sig mer. Teckenspråksundervisning har lång tradition i Vänersborg. Den erfarenheten drar man nytta av för att skriva undervisningslitteratur som hela Sverige köper.

Enda i Sverige

Birger Sjöbergsgymnasiet har de enda gymnasieprogrammen med teckenspråksinriktning för hörande elever.

- Vi erbjuder såväl samhällsvetenskapsprogrammet som omvårdnadsprogrammet med teckenspråksundervisning under alla tre åren, bekräftar Maria Thulin, verksamhetsledare.

Båda programmen är riksrekryterande.

Teckenspråk – en merit

Idag räknar man med att det i Sverige finns ungefär 30 000 teckenspråksanvändare, alltså människor som behöver använda teckenspråk i sin dagliga kommunikation. Oavsett vilket yrke eleverna satsar på i framtiden, så är teckenspråkskunskap - dövas officiella förstaspråk med egen grammatik – en merit.

- De metoder vi arbetat fram i Vänersborg och som vi ser fungerar väldigt bra har vi nu manifesterat i två läromedelsböcker, inkluderat en cd-skiva. Efterfrågan på materialet i Sverige är över våra förväntningar och vi är nu inne på nytryck av tredje upplagan.

Myndigheten för skolutveckling har initialt bidragit med medel för arbetet och datalärare Mona Siljeblad-Larsson på Birger Sjöbergsgymnasiet har ansvarat för layout.

Lockar branschfolk

2009 bjöd Birger Sjöbergsgymnasiet in branschen för en konferens, med stor uppslutning. Pedagoger och universitetsfolk besökte Vänersborg för att ta del av erfarenheterna.

- Vi bedriver undervisning i Sveriges framkant därför bjöd vi in till ännu en konferens i höst för att fortsätta utveckla teckenspråksundervisningen i landet.

Högtryck i Arenan

Håll i budget och håll i taket till trots – första året för Arena Vänersborg har varit en succé. Intresset från omvärlden har varit stort för nya Arena Vänersborg.

- Ja, det finns en stor nyfikenhet trots att vi inte är etablerade ännu. Vi kan nu räkna in 12-13 större evenemang, en del helt nya andra med ökad kvalitet, omfattning och publiktillströmning, säger marknadskoordinator Stefan Leijon.

Arena Vänersborg stärker samtidigt Vänersborgs varumärke som turist- och upplevelsekommun.

Genererar mer handel

Även om Arenan är mer än bandy så ska man inte underskatta dess betydelse för sporten. Efter en vinter med blandat regn, snö och kraftig kyla har stadens 200 bandydomar med ledare i de tre klubbarna kämpat sig igenom otaliga träningspass.

- Det har varit högtryck i Arenan hela året, även dagtid. Under sommaren har vi haft ett välbesökt sommarbandyskola, flera ryska lag har varit här på träningsläger och i oktober hade vi 130 norska bandyspelare här. Vi arrangerade även Svenska cupens finalspel i bandy. Sammantaget ger det många hotellnätter och ökad handel i Vänersborg.